

Kishíró

TORDASI

1995. december

ÖNKORMÁNYZATI LAP

V. évfolyam 6. szám

**Kellemes
Karácsonyi Ünnepeket
és Boldog Új Évet kíván
a Kishíró**

És hiszek újra régi szeretetben

Az emberi életben az ünnepi alkalomnak, szertartásoknak nagy szerepe van.

S bizonyára az év legnagyobb ünnepe, amelynek a legegységesebb tartalma van: karácsony. Már a természeti népek megfigyelték, hogy december utolsó harmadáig a nappalok egyre rövidülnek, és hosszabbodnak az éjszakák, de ezután a folyamat megáll, sőt visszajára fordul.

A Nap visszatérése, a világosság győzelme a sötétség felett új élet ígérteit jelentette. Ezért kezdték a téli napforduló időszakától számítani az új évet, amiről nagy vidámsággal, egymás megajándékozásával emlékeztek meg. Igazi tartalommal azonban a keretyén vallás töltötte meg, amikor a kis Jézus születésének, az üdvösség ünnepének napjává nyilvánította.

A karácsony azóta is a béke és a szeretet erkölcsi parancsát jelenti mindnyájunk számára.

*Bizalmas szívvel
járom a világot, s
amit az élet vágott,
behegesztem a sebet
a szívemben, és hiszek
újra régi szeretetben.*

Válogatta:

Csurgó Sándor
8. o. tanuló

*A karácsonyról gyermekszívről -
részletek:*

„A karácsony a szeretet ünnepe, de ezt a szeretet nem az ajándékok értékében kell mérni. Mindig éljen a szeretet, sok mindent meg lehetne így oldani. Így az év minden napja karácsonnyá válna.”

„Karácsonykor a család együtt van, szeretjük egymást. Bár mindig így lenne.”

„A karácsonyról nekem mindig a szeretet és – mivel hívő vagyok – Jézus születése jut eszembe. Nagyon szerencsésnek érzem magam, mert minden ünnepet a családommal tölthetek, és sajnálom azokat, akiknek ez nem adatik meg.”

„A család szeretete mindannyiunk szívében ott van. Ezen az estén eszembe jutnak azok, akik egyedül vannak, mert elhagyták, vagy elfelejtették őket. Nem kellene, hogy így legyen.”

„Karácsonykor érzem igazán, milyen jó, hogy több testvérem van. Én azt szeretném, ha minden családban sok gyerek lenne, több lenne a szeretet. Mért nem értik meg ezt a felnőttek?”

„Nem bánám, ha sose kapnék ajándékot, csak mindig így szeressenek, mint karácsonykor.”

A tordasi gyerekek fogalmazásából
válogatta: Dr. Hamza Lászlóné

József Attila

Betlehemi királyok

*Adjonisten, Jézusunk, Jézusunk!
Három király mi vagyunk.*

*Lángos csillag állt felettünk,
gyalog jöttünk, mert siettünk,
kis juhocska mondta - biztos
itt lakik a Jézus Krisztus.*

*Menyhárt király a nevem.
Segíts, édes Istenem.*

*Istenfia, jónapot, jónapot!
Nem vagyunk mi vén papok.*

*Úgy hallottuk megszületél,
szegények királya lettél.*

Benéztünk hát kicsit hozzád.

Üdvösségünk, égi ország!

*Gáspár volnék, afféle
földi király személye.*

*Adjonisten, Megváltó, Megváltó!
Jöttünk meleg országból.*

*Főtt kolbászunk mind elfogyott,
fényes csizmánk is megrogyott,*

*hoztunk aranyat hat marékkal
tömjént egész vasfajékkal.*

*Én vagyok a Boldizsár,
aki szerencseny király.*

*Irul-pirul Mária, Mária,
boldogságos kismama.*

*Hulló könnye záporán át
alig látja Jézuskáját.*

A sok pásztor mind muzsikál.

Meg is kéne szoptatni már.

Kedves három királyok,

jóéjszakát kívánok!

Meghalt Zoli bácsi

„Megjöttem, itthon vagyok, nevetnek rám a csillagok,
Jézus fénye rám ragyog, várnak a szentek és az angyalok!
Örülj hát!

A kereszt majd áll üresen, a test a földben megpihen,
ki egy volt veled a szenvedésben, egy lesz veled a dicsőség-
ben!

Ne félj hát!

Mit sem aggodom, nem féltem életem, csakhogy végigfus-
sam a pályám,

s a feladatomban teljesítem, melyet Jézus bízott rám!”

Zoli bácsi élete ádvent – várakozás – volt. Ő nem volt tolakodó, erőszakos, hanem mint Jézus, szelíd és alázatos szívű.

Ő nem ment az emberek után, csak várta őket – mint a kályha, hogy kit tudna megmelegíteni.

Legjobban a gyerekeket szerette. Szentmiséin még a legkisebbek is bebújhattak az oltár alá csengetni. Szentbeszédeit is úgy mondta, hogy még ők is megértették.

Köszönjük Urunk, hogy megteremtetted, és még mi is találkozhattunk Veled!

Juhász Csaba

Csendes meditáció – Csupor Zoltán plebános ravatalánál

Gondolom, a napokban Gyúron is és Tordason is – mindnyájunkat szíven ütött a szomorú hír, hogy Csupor Zoltán Mihály (Zoli bácsi) szalézi atya, aki 1954 óta volt Tordas rkat. plebánosa, – és a község díszpolgára –, 1995. november 29-ére virradó éjszakán a fehérvári kórház intenzív osztályán, súlyos szívinfarktus nyomán, elhunyt. – Az első, ami órá emlékezve legelőször eszünkbe jut az, hogy Csupor Zoltán atya a Tordason töltött 41 éve alatt fáradhatatlanul dolgozott. Lelkipásztori munkája mellett – rengeteg utánjárással és levelezéssel: összehozta az országot – minden bizonnyal – leggazdagabb és legértékesebb Sajnovics-gyűjteményét. (Nota Bene: Sajnovics János jezsuita szerzetes volt, tudós csillagász és nyelvész, aki Tordason született 1733. május 12-én. Meghalt Budán 1785. március 1-jén. Egy időben rendtársának, a világhírű, csillagász Hell Miksának munkatársa volt. Egyik északon tett kutató-útján, Koppenhágában fejezte be híressé vált nyelvészeti tanulmánykötetét: „Demonstratio idioma Ungarorum el Laponum idem esse” – 1770-ben. Ez a műve azt demonstrálja (bizonyítja), hogy a magyar és a lapp nyelv szókészletének jelentős része közös eredetű. Sajnovicsnak ezt a tanulmányát sok külföldi tudós is elismeréssel fogadta. – Meg kell itt jegyezni, hogy Csupor atya – már ötvenes évektől – kiváló ismerője volt a tordasi származású Sajnovics János SJ életének és tudományos tevékenységének. Ugyanakkor Csupor atyának – a Sajnovics-kollekció mellett – volt még egy, kb. 18 termet és szobát elfoglaló egyéb témájú, színes, érdekes és értékes gyűjteménye is, amit szeretettel gondozott, rendezgetett és mutatott meg mindazoknak, akik őt felkeresték. (Mint a szomszédos Gyúró község plebánosa – emlékszem – egyszer egy – ausztrál mikrobuszt láttam a tordasi plebánia előtt, ottani látogatókkal...)

...Lehet, hogy egyszer megírják majd Csupor Zoltán életrajzát... Most, 1–2 nappal azután, hogy őt: a Szalézi Rend tagját és Don Bosco tisztelőjét elragadta a könyörtelen halál: némileg improvizált gondolatokkal csak annyit jegyeznek meg halálával kapcsolatban, hogy nyilvánvalóan minden ember élete (minél értékesebb az az élet, annál inkább), titok, *misztérium*... Egy szerzetes, egy katolikus pap élete sokszorosan az!

Amikor hétfőn, 27-én, halála előtt másfél nappal, felkerestem őt a betegek szentségeivel, kérdésekre, hogy „hogyan vagy Zoli? Mit érzel?”, azt felelte: „A morfium injectio hatására lassan enyhül az eddig igen erős mellkasi fájdalom...”

...Közben hallottuk, hogy megjött a mentő... „Nem félsz a kórháztól” – kérdeztem (mivel ő még sohasem feküdt kórházban), válasza ez volt: „De igen, félek, de most, ha élni akarok, nem kerülhetem el a kórházi kezelést”... Nekem eszembe jutottak a kiváló francia író, gondolkodó és konvertita szavai, aki, mikor megkérdezték tőle „Nem fél-e a haláltól? Nem tekint-e szorongó félelemmel utolsó perceire?” – Léon Bloa (1846–1917) ezt felelte: „Cseppet sem félek, inkább valami mérhetetlen kíváncsisággal („avec une immense curiosité”) „tekintek a halál utáni eseményekre”... Bloa korábban egyszer azt mondta: „Csak egy okunk lehet a szomorúságra, az, hogy nem vagyunk szentek” („... que nous ne sommes pas des saints”).

Csupor Zoli, aki éveken át legtöbbször nálam végezte szentgyónását, gyakran beszélgetett velem olyan vallási-lelkipásztori kérdésekről, melyek mindkettőnket érdekelték.

Ilyenkor szó esett a lényegről, pl. arról, hogy „a Hit behatolás az egyre növekvő Titokba”... Mindketten éreztük, hogy aki a gondolkodásnak és elmélyedésnek azt az útját becsületesen végigjárta, az előtt kitarult a szentpáli „multiformis sapientia Dei” (Ef. 3,10) ezernyi mélysége és kozmikus távlatai... Ebben a szomorú órában én most úgy érzem, hogy a napokban ő ezeknek a gondolatoknak intuitív *élményével* költözött át abba a Láthatatlan világba, mely az Evangélium szerint a Krisztusban őszintén hívó keresztyén ember jövőendő életének reális színtere...

Kedves Zoli: engedd meg, hogy mai, töprengő gondolataimat azzal a kéréssel fejezzem be, hogy Urunk ítélőszéke elé állva, ő is ezt mondja majd rólunk, hogy „Isten belétek árasztott kegyelme nem volt hiábavaló” (1Kor. 15,10). Adja meg Neked a Mindenható az üdvösséget az Ő országában!

És a feltámadt Krisztus békességét („amit ez a világ nem adhat”)... Adja meg Neked ezt az Agnus Dei, aki előtt Beethoven „térde ereszkedve” komponálta a Missa Solemnis „Dona nobis pacem” könyörgő kérését. S végül adja meg az „új egek és új dimenziók” (Juhász Gyula) országában a boldog, örökké tartó Élet jutalmát. Isten Veled!

1995. december 1.

Szeretettel:

Zóni István
gyúrói katolikus plebános

A képviselő-testület jegyzőkönyvéből

A képviselő-testület október hónapban három alkalommal tartott ülést.

Október 12-én a tordasi Polgárórség tájékoztatóját hallgatta meg, értékelte a társadalmi szervezet munkáját.

Megállapította, hogy a polgárórség rendszeresen, példamutatóan végzi tevékenységét, de nem hibátlanul.

Az öt évvel ezelőtt elkezdett tevékenységben nő a szervezettség, de sajnos csökken a létszám is. Néha tapasztalható hiányosság – bár ez inkább szervezési hiányosság – nincs éjszaka ügyelet. Ezt sajnos ebben az évben ki is használták a bűnözők. Különösen élesen vetődött fel a Polgárórség autója napközbeni magáncélú felhasználása. A testület kérte a polgárórség vezetését szigorítsa, szüntesse meg az autó magáncélú felhasználását.

A képviselők egyetértettek azzal a megállapítással, hogy a Polgárórségre szükség van és ennek megfelelően évente pénzügyi és egyéb támogatásban részesíti.

November 9-én három igen jelentős téma szerepelt a napirenden. *Kábel tv. hálózat építésének* helyzete mindenki által érdekelt témává vált azáltal, hogy szeptember eleji határidő bizony régen elmúlt, a teljes befejezés viszont sehol sincs. E témát ezen a napon nem tudta a testület megtárgyalni, mert a vállalkozó Bt. részéről senki sem jelent meg. Bosszankodott is a testület rendesen. Már nyár óta foglalkozik a testület a tordasi telefonhelyzettel. A MATÁV Rt. Székesfehérvári Centrum vezetőjének jó hozzáállásával ütemezhettük november 9-i ülésünkre „A tordasi telefonellátás és korszerűsítés időszeri kérdései” napirendet.

Palkovics István a Székesfehérvári Centrum vezetője tájékoztatójában elmondta, hogy a MATÁV átalakulása (kicsit hosszasan tartott) után nagy lendülettel kezdte meg a Soproni Igazgatóság a munkát, a koncessziós pályázatban foglaltak szerint. Tordas községben az 1995. december 31-ig beadott és regisztrált kérelmeket 1996. március 31-ig teljesítik, a telefonokat bekötik. Ha ezt a MATÁV nem tenné 500 millió forintos büntetést kellene fizetni és ezt nem engedhetik meg maguknak.

Új technikai feltételek mellett a tordasi telefonközpont 640 db-os kapacitásra bővíthető. Tordason jelenleg 157, Gyúron 76 előfizetőt tartanak nyilván. A tordasi igények száma jelenleg 180. Az igénylőknek a napokban kiküldött levelek válaszát várják. Aki az igényét megerősítette a kért összeget befizetett az legkésőbb 1996. március 31-ig megkaphatja telefonját.

Bekötési költség ez évi igénylések esetén: 30.000 Ft+Áfa. Ha valaki időközben megmondná és bekötési szándékát visszamondja, a befizetett pénzt visszakapja.

A képviselő-testület örömmel vette a tájékoztatóban elhangzottakat, egyben felvetette a MATÁV RT – Önkormányzat - Arany János utca telefonigénylői közötti levelezést, amelyben kifogásolta a MATÁV válaszlevelében foglaltakat, amely az önkormányzatot teszi felelőssé a telefonhálózat bővítésének elmaradásáért.

Palkovics István elmondta, hogy a panaszüggyel foglalkozó dolgozó nem volt kellőképpen tájékozódva a bekötések helyzetéről, így levelében foglaltak egy része félrevezető. Végezetül megjegyezte: ha az idő kedvező lesz, még év végéig akár 122 telefont is beköthetnek Tordason.

A képviselő-testület előkészítette az 1996. évi költségvetési koncepció kidolgozását, megszabva a saját bevételek kidolgozásának irányát, a legszükségesebb kiadások felmérését.

November 23-án ismételt meghívásra megjelent a *kábel tv. hálózatot építő* vállalkozó.

Végh Lajos a vállalkozó Bt. vezetője tájékoztatta a képviselőket, hogy betegsége miatt nem tudott megjelenni az előző ülésen. Ez a betegség az ami egyben akadályozza is a határidős munka befejezését, mivel nem tud kellő ellenőrzést gyakorolni. A tordasi kábel tv hálózat kiépítettsége 80%-os. A szerelés során két olyan utca szerelése maradt el, amelyet az ÉDÁSZ nem enged saját villanyoszlopára szerelni. Ezen utcákban pót oszlopok leállításával, vagy házról házra vezetéssel kell a problémát megoldani. A hálózatot december 20-ig az ÉDÁSZ érintésvédelmi szempontból megvizsgálja, ami után következik a műszaki átadás.

A képviselő-testület két variációt ajánlott a kivitelezőnek:

- 1.) a vállalkozó azonnal fejezze be a munkát, szerelje le a vezetékeket és a befizetett pénzt fizesse vissza a lakosságnak,
- 2.) a lakosság nem fizet addig egy fillért sem, amíg be nem fejezik a munkát, majd a hálózatot az önkormányzat szakembere átveteti, a késedelmes teljesítés miatt pedig az átadás után újabb egyeztetést folytatunk le. E feltétel határideje sem lehet több ez év decemberénél.

Ha nem teljesíti a határidőt, az önkormányzat felvállalva a 270 fő érdekvédelmét, pert indít a kivitelező ellen.

A Bt. jelenlévő vezetője ígéretet tett a hálózat jó minőségű, kivitelezésére 1995. december 20-ig.

1996. évi költségvetési koncepció megtárgyalása során megállapította a testület, hogy a jövő évi pénzellátás romlani fog. Az elkezdett feladatok folytatása, az intézmények működésének szintentartása, újabb feladatok megvalósítása érdekében szükséges a saját bevételek emelése. Ezt csak úgy lehet elérni, ha a helyi adó bevételeit emeljük (három éve került megállapításra), emeljük a személyszállítás díját, mert a fele sem érkezik be, mint amennyit ráköltünk, emelni a lakbéréket, mert a lakásaink állaga egyre romlik és ha van rá lehetőség építési telkeket kell kimérni és értékesíteni.

Jelenleg ennek a feladatsornak a kimunkálása folyik, amelynek meghatározásánál természetesen figyelemmel kell lenni az állam, a kormány intézkedéseire is.

A testületi üléseken napirenden kívül más döntések is születtek, amelyekről a „Hírek, információk”-ban adunk tájékoztatást.

Iskolai téli szünet rendje

A téli szünet 1995. december 22-től 1996. január 2-ig tart.

A szünet előtti utolsó tanítási nap 1995. december 21.

A szünet utáni első tanítási nap 1996. január 3.

Az első félév 1996. január 31-ig tart.

A félévi értesítőket 1996. február 7-ig kell kiadni.

Csupor Zoltán Mihály érseki tanácsos rovata

Különös történelem Kréta I.

Már szó volt arról, hogy a szemiták terjeszkedésének az lett a következménye, hogy a sumér-magyar népeknek Kr. e. a II. és I. sz. évezred folyamán el kellett vándorolniuk őshazájukból a Régi Keletről. Népeink békés emberek voltak és inkább hazát változtattak, mintsem elvéreztek volna kilátástalan harcokban.

Helyváltoztatásukról olvashatunk az Ószövetségi Szentírásban is. Noé fiai a vízözön után Sineár földjén telepedtek le. Itt téglát égettek, hogy várost és égig érő tornyot építsenek. Ezzel az volt a szándékuk, hogy törzseik együtvértartozását ilyen módon biztosítsák. Az „égig érő torony” azonban már a gőgjük jele volt.

Eddig egységes nyelvet beszéltek. Ha tervük megvalósulhatott volna ki tudja, hogy még mi mindenre szánták volna magukat? Ezért az Úr a bábeli torony építése közben összezavarta nyelvüket és szétszórta őket az egész földön.

Ezután vette kezdetét a nagy népvándorlás. Az Európa felé távozók első pihenő állomása a Földközi-tenger szigetei voltak; Ciprus, Ródos, Kréta, Szamos és Lesbos volt.

A legtöbb régészeti és nyelvészeti adatunk Kréta szigetéről van. Kréta szigetének népeit nevezik az „Első európai embereknek”. Amikor pl. a francia kutatók meglátták a krétai paloták festményein ábrázolt vékony derekú hölgyeket, így kiáltottak fel: „Hiszen ezek párisi nők!”

Az angol kutatók is ujjongtak mert amikor látták a knossosi vízöblítéses illemhelyeket, az angol WC-k „tökéletes előfutárait” fedezték fel. Európa első magas kultúráját tehát a Keletről jött sumér-magyar népek honosították meg. Ők voltak az első „európai népek”, melyek sokkal nagyobb műveltséggel rendelkeztek, mint az itt élő őslakók.

Hírek, információk, programok

– Vállalkozók figyelmébe

Az elmúlt évekhez hasonlóan kérjük a vállalkozókat, hogy mérjék fel 1995. évi bevételeiket december 1-jei állapotnak megfelelően. A befizetett adóelőleg és várható adó különbözet közötti összeget december 20-ig kell kiegyenlíteni.

– Autótulajdonosok figyelmébe

1996. január 1-jétől megváltozik a gépjárműadó. Aki január 1-jén tulajdonos, az fizeti egész évben a gépjárműadót. Évközbeni eladást és vételt ugyanúgy mint eddig, köteles bejelenteni 30, illetve 15 napon belül.

Az adótétel minimum az eddigi duplájára emelkedik, vagyis 400 Ft-ra. Ennek összegét a helyi adó keretén belül az önkormányzat határozza meg.

– Sajnálattal kellett megállapítanunk, hogy a községi dögödör feltehetően idegen területről ideszállított állati hullákkal megtelt, sőt már nem is fér a gödörbe.

A képviselő-testület úgy döntött, hogy a „Csapás”-okon lévő dögödört megszünteti és az Erdőmájorba vezető út mellett, az Öreghegy után ásatja meg az újat. A dögödör használatát szabályozni kell, mert az újak létrehozása sem kevés pénz és ez már fontosabb területről kerül elvonásra.

A Kréta szigetén megtelepedtek lassankint létszámban is növekedtek. Ezzel párhuzamosan természetesen politikai és gazdasági hatalmuk is megerősödött. Hajóflottájuk erejével hatalmuk alá vonták a környező kisebb-nagyobb szigeteket is. Ezekre közigazgatási személyzetet, helyőrséget és helytartókat saját nemzetségükből küldtek. Amint lenni szokott a katonai és politikai megbízottakat kereskedők és mesteremberek követék. Így alakult ki a „Krétai Birodalom”.

Kr. e. 1520-ban természeti csapás érte a területet. Kitört egy vulkán és ennek hamuja szétszóródott a környéken. Ez megfélemlítette a lakosokat és sokan más vidékre vándoroltak. Végül is Mikénében telepedtek le. Itt átvették a helyiek nyelvét és görögül kezdtek beszélni. (Hasonlóan mint a magyar honfoglalás után évszázadokig a magyar nyelv mellett a latin nyelvet is beszéltek a műveltebb magyarok.)

Régészeti ásatások bizonyítják, hogy az első krétaiak ugyanolyan eszközöket használtak, mint az Egyiptomban élő népek, ahonnan Ménes király vezetésével letek új hazára. Antropológiailag alacsony termetű és sötét arcú (kus) emberek voltak.

A telepesek új hazájukban a kalóztól való óvatosságuk miatt nem a tengerparton, hanem attól beljebb foglaltak maguknak területet. Főfoglalkozásuk ettől kezdve a földművelés volt.

Hitviláguk az ősök tiszteletében nyilvánult meg. Az első férfit és nőt, mint őseiket istenként tisztelték. Tehát egy közös őstől származtatták magukat. Így lett istenük: ZEUS. Ennek nyelvészeti magyarázata: „eu”=ő. Tehát Z-ős elé csak egy „A” betűt kell tennünk és máris megkapjuk a magyar „Az ős” nevet. A krétai főisten neve tehát magyar volt, de nemcsak neve, hanem ő maga is! Zeus neve egyébként azonos az egyiptomi ósúrral, vagyis Osir, Osiris nevével.

A krétai főisten egyik szimbóluma a fogos volt. Viselője a Főkos. Egyébként más jelzőkkel is illették. Pl. Mén, Ló, Kan, Kakas. Ilyen kifejezések maradtak ránk: „Zeus BEL KHANI OIS” = Zeus a Bál kan. Vagy: „Zeus WEN KHAN Ois” = Zeus a vén kan. Továbbá: „Zeus MEN OS EL KHANI OS” = Zeus a mén és élkan (főkan). Vagy éppen: „Zeus ALEXI KAKOS” = Zeus a lagzi kakas.

A korabeli népek bizonyos szempontból erotikusan gondolkoztak, tehát egészen természetesnek vették, hogy istenként tisztelt legősibb őstüket, kitől magukat származtatták „kan”-nak nevezték.

Zeus mellett szerepelt egy másik ős is, Apolló. Valószínűleg ő egy másik csoport ósátyja volt. Eredetileg a Fő Ló nevet viselte. A „P”-t ejtették „F”-nek. Mivel a „Fő Ló” összecsegett a „felhő”-vel ezt az istent felhőbe burkoltan szokták ábrázolni.

Később a már görög hitvilág szerint Zeus és Apolló az Olympos tetejéről irányítja a világot. Így lett a két előkelő magyar úrból görög isten. A későbbi királyok Zeus földi képeinek, vagyis eleven megtestesítőjének tekintették magukat és használták Zeus valamennyi jelzőjét.

A leghíresebb krétai király Minos (Ménes) címei között szerepel pl. a Honur (Enne Ur Os), az Atya ur (Enne Ur Os), az Est ura (Asper Os), vagyis nyugat ura.

A krétai főkirály hatalmas palotában székel, melynek fogadótermében csak egy támlásszék (trón) állt és ezt MEGARON-nak = Magyar Honnak nevezték. Később ez az elnvezés szelvében elterjedt és az előkelő urak fogadótermét sőt házáat is Megaronnak hívták.

Tévedések végjátéka

Milyen is az élet? A címbeli megfogalmazás most vált aktuálissá, amikor a riport főszereplője nem él. Úgy érzem az utolsó pillanatban sikerült tisztázni több évtizedes félreértéseket Csupor Zoltán Mihály plébános úr és a falu viszonyában. Mint azt a riport is bizonyítja félreértések, tévedések, félremagyarázott tények, 41 éven keresztül nem hagyták nyugodni a plébános urat.

Csupor Zoltán Mihály érseki tanácsos, plébános, mindenki Zoli bácsija, ez év augusztus 20-án a község díszpolgára lett. Ebből az apropóból beszéltem meg találkozót Zoli bácsival, kértem tőle interjút azzal, hogy „kényes kérdéseim” is legyenek. Mosolyogva adta beleegyezését.

– Nagy szeretettel gratulálok a községi kitüntetéshez. Milyen érzéssel fogadta a kitüntetést?

– Először szinte hihetetlennek tűnt az egész. Az igazsághoz tartozik, hogy a kitüntetés hírére előbb megtudtam, de az utolsó pillanatig nem hittem el. Ha az embert valami öröm éri az akkor teljesebb ki, ha az örömhír valósággá válik. Végtelen örömet szereztek ezzel nekem.

– A díszpolgári cím adományozásával a falu egyetértett, ez látszott az ünnepségen résztvevőkön. Az önkormányzat nem titkolt szándéka volt, hogy megváltoztassa Zoli bácsi véleményét a faluról. Reméltük, hogy sértődöttsége, amelyet nem egyszer kinyilatkozott, elmúlik. Megváltozott-e véleménye a faluról?

– Változott mindenképpen és ez nekem is nagy örömömre szolgál.

A sértődöttség érzése a régmúltban kezdődött. Amikor idekerültem előtte hosszú ideig nem volt katolikus pap. Két felekezet, az evangélikusok és katolikusok közötti ellentéteket mesterségesen szították. Abban az időben még kanász sem lehetett valaki katolikus vallással. Mikor ideérkeztem keresni kezdtem Sajnovics János szobrát. Sajnos egy éves késésben voltam, így a szobrot megmenteni nem tudtam, beolvasztásra került. Javasoltam az akkori (1954) tanácsi vezetésnek, nevezzenek el Sajnovicsról, a világhírű tudósról egy utcát. Az egyik vezető megkérdezte: melyik házban született Sajnovics? A tanács megtárgyalta javaslatomat és úgy döntöttek, hogy „egy büdös, rohadt, csuhás katolikus pap”-ról nem neveznek el semmit. Ez a döntés természetesen rám is hatással volt. Így fogadott a falu. Csak a rádió segítségével tudtam elérni, hogy a falu központi tere megkapja Sajnovics nevét.

Mint ahogy látja jegyző úr, a falu kezdetben ellenségesen viselkedett velem.

– Az egész falu ellenséges volt, vagy csak az akkori politika? Fenn áll-e még a két felekezet közötti ellentét?

– Úgy érzem az egész falu ellenséges volt velem szemben. Ezt azután az évek során úgy sikerült legyőznom, hogy azóta is előre köszönök fiatalnak és öregnek. Először voltak, akik nem fogadták, voltak akik visszamorogtak. Ma már tiszteletet érzek az emberekből, a másik valláshoz tartozók pedig legalább úgy szeretnek, mint a saját híveim.

A két felekezet közötti feszültség a II. vh. előtt volt a legélesebb. Már Görög tiszteletes úr idejében érzékelhető volt a javulás és ma már a régi ellentétekből semmi nem érezhető.

– Mint a faluban régen itt élő, immár negyedszázada vezető beosztásban dolgozó ember, személy szerint soha nem éreztem az ellentéteket. Nem tapasztaltam sem a tanács, sem az önkormányzat, sem mások által szembenállást, sőt a régebbi politikai érában sem zárkóztunk el az eszernecsértől, a közös munkától, mint pl. Sajnovics János szobrának újbóli elkészítése, avatása, iskola névadása, emlékművek építése, községi zászló, címer megalkotása.

– Ez bizony igaz. Mégis el kell mondanom, hogy az iskola is egy adalék a sértődöttségemben. Magánygyűjteményem már elég jelentős volt, amikor ezrével érkeztek hozzám vándortáboros diákok. A tordasi iskola egyszer sem látogatott meg. Sem gyerekek, sem tanárok. Kapossy Aranka iskolai igazgató

volt az első aki nyitott. Elhozta a pedagógusokat, majd a gyerekeket. Ma már az iskola és közöttem elő a kapcsolat.

– Mi volt ennek az oka, vallási, vagy politikai?

– Egyszerűen nem mertek eljönni, nem mertek velem állandó kapcsolatot teremteni. Ez már butaság volt.

– Ez valóban érthetetlen, bár a 70-es években a párttagok, vezetők csak engedéllyel mehettek templomba. Mégis érthetetlen, hogy ilyen későn ébredtek a faluban élők: él Tordason egy Csupor Zoltán Mihály. Nem azért volt ez mert elzárkózott Zoli bácsi?

– Hogy érti ezt, hogy elzárkóztam?

– A falu nem kereste és viszont. Miért nem volt pl. a Csupor gyűjteményből kiállítás a faluban?

– Mert nem kívánta, nem kérte senki.

– Miért nem próbálta Zoli bácsi felhívni az illetékesek figyelmét? „Itt vagyok, ilyen anyagom van, mutassák be a falunak.”

– Felajánlottam még a kezdetén a megyei múzeumnak, csináljuk együtt. Nem kellett nekik és úgy éreztem a falunak sem kell.

– Visszatérve a sértődöttséghez. 1970-ben nagy Sajnovics ünnepséget rendeztek, amelynek egyik helyszíne Tordas volt. Ekkor is megsértődött?

– Igen megsértődtem. A három napra tervezett ünnepségsorozat úgy szervezték, hogy két nap Székesfehérvár, a harmadik napon Sajnovics szülőfaluja és az én tiszteletemre Tordas.

Bárczy akadémikus tartott egy előadást. Amikor megtudta, hogy engem nem hívott meg a megye, vagy a járás, vagy a szervezők valamelyike, akkor kijelentette, hogy nem tartja meg az előadását. Európa híres tudósai vettek részt az ünnepségen akik ide már nem tudtak ugyan eljönni, de meghagyták, hogy Csupor Zoltánnak az elnökségben van a helye. A rendezvény pár perccel korábban kezdődött és amikor én odaértem az elnökségben a helyemen egy színésznő ült. Mivel senki sem szólt kifordultam a teremből és hazamentem. Szünetben a résztvevők a kastély meglátogatása után, kevés mind nálam kötöttek ki és megnézték a múzeumomat. Ezt természetesen a falu csinálta.

– Nem értem ezt a következtetést.

– Ha nem a falusiak okozták a galibát, akkori a megyei szervezők. A Tudományos Akadémia nem lehetett, ők nem voltak szervezők és még máig is az akadémia tagja vagyok.

– Mindebből azt látom, hogy a galibát elsősorban a szervezők (megye, járás, pártbizottság) okozhatták. Az akkori írásos anyagból és az akkor hivatalban lévő, szavahihető tanácselnöktől tudom, hogy a szervezésben a tordasi tanács feladata a művelődési ház biztosítása volt.

– Igaz lehet.

– Ez a válasz azt is jelenti, hogy az elmúlt 40 évben a bajok forrását nem jól értelmezte, a mások által okozott sérelmeket a falunak tulajdonította?

Helyeslő zoli-bácsis mosoly volt a válasz.

A faluval való viszonyának kérdését tovább nem firtattam. Maga a riport és egy megjegyzése az ékes bizonyítéka annak, hogy a félreértések ma már a múlt kódébe vesztek. Napi munkájáról beszélgettünk, amikor azt mondta: „Jegyző úr! Én minden nap imádkozom a falu népéért!”

Még sok mindentről beszélgettünk, főleg a gyűjteményről, az azzal való rendelkezésről. Riportomnak ezt a részletét legközelebbi számunkban közlöm.

Művelődési ház hírei

1995. december 21-én, csütörtökön 18 órakor szeretettel várjuk a község lakosságát hagyományos KARÁCSONYI MŰSORUNKRA, amelyet a Tordasi Aranykoszorús és a Sajnovics Általános Iskola tanulói adnak elő, Szász Ágnes tanárnő vezetésével.

* * *

December 22-én, pénteken délelőtt 10 órakor a CSIPKERÓZSIKA című Walt Disney rajzfilmet vetítjük, belépőjegy ára 100 Ft.

* * *

December 28-án JÁTSZÓHÁZBA hívjuk a gyerekeket 9-16 óráig, ahol szilveszteri és újévi népszokásokról hallhatok. Lehet gyurmázni, gyöngyöt fűzni, asztali díszet készíteni és sokat játszani.

* * *

A Kismama Klub-ba továbbra is várjuk a mamákat és a babákat minden hét csütörtökjén 15 órától. December 14-i összejövetelünkön karácsonyi asztaldíszet készítettünk.

* * *

Januárra tervezett programjaink: gyermekruha-játék cserebere, gyermekpszichológus, gyermekgyógyász előadás, kozmetikai tanácsok és bemutató.

* * *

November 24. óta a művelődési ház pénteki és szombati napokon 17-24 óráig nyitva tart, amikor várjuk a fiatalokat, tv, video, zene, játék szórakozási lehetőséget biztosítunk.

Péntekenként a BAD JEANS amatőr zenekar nyilvános próbát tart, melyre várja a fiatalokat, mozi után.

* * *

Színházbérlet tulajdonosokat értesítem, hogy a következő előadás (Mágnás Miska) december 19-én lesz. Az autóbusz 17,45-kor indul.

Január 7-én 19,30-kor kezdődik az előadás (Stuart Mária) az autóbusz azért 18,30-kor indul.

Bediné Németh Márta

Adni...

Az igazi ajándék nagy dolog, emberi sorsok fordulhatnak rajta, fénylő ösvény vagy széles út nyílhat a boldogság felé.

Az élet minden pillanatában kaphat az ember valami fontosat, amelyről sokszor csak hosszú évek múlva derül ki, hogy létezni sem lehet nélküle. Ám adni sohasem késő, ezer elmaradt ajándékot pótolhat egyetlen őszinte ölelés.

Adni lehet életet, szerelmet, bizalmat, szeretetet, lehet adni pénzt, lehet enni adni, munkát adni. Száguldó korunkban sokaknak, legtöbbszörünknek mindez igazi, éltető ajándék.

Az ünnep fényét mégis a tárgyakban manifesztálódott szeretet adja a legtöbb családban, s az emberi kapcsolatok majd mindegyikében.

Védőnői sorok

Néhány szó a csecsemőkori tehéntej allergiáról

Az 1994-ben megjelent Módszertani levél nem ajánlja 1 éves kor alatti csecsemők táplálására a tehéntejet, vagy tehéntej-higítást. Ezt az ajánlást a szakma (orvosok, védőnők) rövid idő alatt magáévá tette, ez azonban még nem jelent teljes megvalósulást a mindennapi gyakorlatban.

Tejallergiáról akkor beszélhetünk, ha a tej adása kóros tüneteket okoz, s ha azok kialakulásában allergiás mechanizmus bizonyítható.

A csecsemő legjobb tápláléka az anyatej, amelyet a legkitűnőbb tápszer sem tud teljes mértékben helyettesíteni. A fiatal csecsemő éretlen immunrendszere a táplálékkal bejutó fehérjékkel (tehéntej) szemben még nem nyújt kellő védelmet, ezért a tehéntejet, vagy tehéntejből származó tápszert fogyasztó csecsemőkben allergia alakulhat ki a tehéntej fehérjével szemben. Különösen az allergiás betegségekkel terhelt családok csecsemőit fenyegeti ez a veszély, de minden olyan csecsemőt veszélyeztetettnek kell tekintenünk e szempontból, aki 6 hónapos kora előtt anyatej helyett tehéntej-alapú tápszert, vagy tejhigítást kap. Természetesen ma már léteznek tejmentes gyógytápszerek is, de a szoptatás (anyatej táplálás) ezek mellett is óriási előnyt jelent. Számos egyéb pótolhatatlan előnye mellett a szoptatás a tehéntej-allergia megelőzését is szolgálja.

A tejallergia egyes formái 2-3 éves korra megszűnnek, más formái későbbi életkorokra is áthúzódhatnak.

A tehéntej alternatívájaként többen ajánlják a kecsketejet. A magyar gyermekorvosok a nemzetközi ajánlásokkal megegyezően nem tartják ajánlatosnak a csecsemők kecsketejjel való táplálását. Kedvező ugyan a zsírosszététele, de allergia lehetősége itt is fennáll. A fertőzésmentesség nincs kellően biztosítva. Tartós kecsketejjel való táplálkozás esetén a csecsemőkben súlyos vérszegénység alakulhat ki.

A tejallergia tünetei:

– emésztőrendszeri tünetek: hasmenés, hányás, hasi görcsök

– bőrtünetek: csalánkiütés, bőrpír, bőrgyulladás a testfelület különböző helyein, szem körüli vizenyők

– légúti tünetek: tartós nátha, gyakori hörghurutok.

Leggyakrabban az emésztőrendszeri és bőrtünetek jelentkeznek.

Kezelése: tejmentes diéta, orvosi útmutatással, kivizsgálás után.

Megelőzés: egyértelmű, hogy a kizárólagos anyatej-táplálás időtartamának növelésével és az első tehéntej-fehérje adásának késleltetésével a veszélyt csökkenteni lehet. Ezzel az egyéb allergiás kórképek kialakulását is késleltethetjük.

A fentiek ismeretében minden édesanyának azt tanácsoljuk, ha teheti, 6 hónapos korig csecsemőjének kizárólag anyatejet kínáljon.

Gergely Tamásné
védőnő

A millezentenárztumca készülve

1996-ban ünnepeľjűk a honfoglalás 1100. évfordulóját. Ennek jegyében rendeztűk meg a felső tagozatban is a versmondó versenyt, melynek tétje, továbbjűtás a tavaszi területi versenyre, melynek házigazdája a tordasi iskola lesz.

A gyerekek igen szép hazafias versekkel készűtek. Öt-öt tanuló jűtött tovább:

Az 5-6. osztályos korcsoportból:

Kun Balázs
Varga Edit
Áldott Ildikó
Timár Őrsi
Mojzer Ágnes

A 7-8. osztályos korcsoportból:

Tomai Ildikó
Szász Katalin
Nagy Krisztina
Kardos Andrea
Kalamár Kinga

A 7. osztályosok közül egy kis csapattal részt veszűnk egy megyei honismereti versenyen. A 8 forduló írásbeli feladatmegoldó verseny után Székesfehérváron szerepelnek a legjobb csapatok.

A 8. osztályosok két csapattal képviseltetik magukat egy ehhez hasonló országos történelmi vetélkedőn. Mindkettő az 1100 éves évfordulóhoz kapcsolódik.

Suli Buli 1995.

1995. XI. 17-én délután a DÖK. (Diákönkormányzat) Suli Bulit szervezett a felső osztályosok részére.

A 16 órakor kezdődő buli előtt önként vállalkozó nyolcadikos tanulók készítették el a szendvicseket. Az innivalót a Diákönkormányzat vette meg, a süteményeket pedig az anyukák sütötték és küldték el.

A kezdeti jó hangulatot fokozta a még jobb zene, melyet a Művelődési Ház hangfalai biztosítottak.

Jókedvűnket csak az szakította félbe, hogy 19,30-kor el kellett búcsúznunk egymástól.

A nagyon jól sikerűlt buliért köszönetet mondunk tanárainknak, szűleinknek és külön köszönetűnket fejezzűk ki Kalmár Ferencné, Magdi néninek, aki megszervezte és vigyázott ránk egész este.

Rákosi Anikó
VIII. osztályos tanuló

„KIS” iskolai hírek

Iskolánk alsó tagozat, igen mozgalmas hónapot hagyott maga mögött.

– November elején megemlékeztűnk a Halottak Napjáról.

– 16-án Kápolnásnyéken 3 tanuló képviselte iskolánkat a Vörösmarty Mihály Szavalóversenyen.

Farkas Tibor II. osztályos a korosztályban első lett. Díját december elsején műsoros Gála est keretében fogja megkapni Kápolnásnyéken.

Somfai András IV. osztályos tanuló különdíjat kapott és könyvjutalomban részesűlt.

– 17-én a III-IV. osztályosoknak volt a házi helyesírási versenye.

I. helyezett: Rác Mariann IV. osztályos tanuló

II. helyezett: Krajnyák Katalin IV. osztályos tanuló

III. helyezett: Rác Rita IV. osztályos tanuló

Oklevelet és könyvet kaptak a helyezettek.

– 23-án volt az alsósok házi szavalóversenye. Külön versenyeztek az I. és II. osztályosok és a III. és IV. osztályosok. Helyezéseket sem adtűnk, csupán csoportonként 5-5 tanuló válogattűnk ki a 22 indulóból. Ők fogják majd képviselni iskolánkat 1996. április 12-én itt Tordason a honfoglalás 1100. évfordulója alkalmából megrendezésre kerülő területi szavalóversenyen.

Csizmarik Andrea	III.
Farkas Noémi	III.
Farkas Tibor	II.
Kun Zoltán	IV.
Mocsonaki Gergő	I.
Német Hanna	I.
Rác Mariann	IV.
Somfai András	IV.
Szabadi Pál	II.
Varga Dóra	I.

Minden résztvevő csokoládé jutalmat kapott.

A továbbjűtottaknak hasonlóan eredményes versenyzést kívánűnk a területi versenyen is!

Folyamatosan részt veszűnk diákjaink egy levelező tantárgyi versenyben, valamint egy honfoglalási, helytörténeti versenyben és egy közlekedési hétpróbában.

A tanulmányi versenybe 10 tanuló nevezett. 9-en csak matematikából, 1 tanuló nyelvtanból is.

A honfoglalási, helytörténeti vetélkedőn III. osztályból 3 (4 fős) csapat és IV-ből is ugyanennyi versenyez.

A közlekedési hátpróbában a IV. osztályosok indultak 3-szor 4 fős csapattal. Kitartást, jó versenyzést és eredményeket kívánok mindegyikűjűknek.

A közeljövőben Nyílt tanítási napot, Planetáriumi és Báb-színház látogatást tervezűnk. Mikuláskor az osztályokban csomagcsere, a téli szűnet előtti utolsó tanítási napon pedig karácsonyi műsor lesz. Decemberre tervezűnk még a mesemondó versenyt is. Utána pedig jűjűjön a jól megérdemelt pihenés, téli szűnet!

Kalmár Ferencné
D.Ö.K. vezető

Játékvásár

Névnapra, születésnapra, karácsonyra és a többi jeles alkalomra széles választékkal és kedvező árakkal várom Kedves Vásárlóimat.

Tordason: hétfő, szerda, péntek 16-19 óráig

Köztársaság u. 2. (Óvoda udvarban).

A játékvásár januártól is folytatódik!

EGYÜTTAL MINDEN KEDVES VÁSÁRLÓMNAK
KELLEMEK KARÁCSONYI ÜNNEPEKET
ÉS BÉKÉS BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁNOK.

Gergely Tamásné Tímea

HÁBORÚS NAPLÓMBÓL 10.

De hol fognak ezek az erdőből kikerülni a helytelenül megválasztott átkelési hely miatt? Az ép és megsérült csónakokkal egészen a part alá húzódtunk, így elkerültük a kézigránatózó elg. figyelmét. Igaz, azok akkor már fenn voltak lekötve. A harc nagyon heves volt, egyre távolabb a parttól, de mégis nagyon közel. Mi – feladatunk szerint – feljebb húzódtunk a tervezett visszatérés irányába, az alacsonyabb partrészek felé, de pár csónakot a partra érés helyén hagytunk. Szerencsére, mert egy idő múlva a vállalkozók egy része ugyanoda tért vissza. Tisztek, legénység vegyesen. Jó volt távolabbi helyre is felhúzódnunk, mert a csoport fenn szétszóródott és ott szállt csónakba. A tervezett „átfésülés” nem sikerült, csak rátörték az orosz állásokra.

Közben már erősen világosodni kezdett, a nap felkelőben volt, a köd egészen áttetszővé vált.

A vállalkozásnál szinte minden rend felbomlott és menekülésszerűvé vált a visszavonulás. Megrohanták a csónakokat, egyik-másikba kétszeres túlterhelés jutott, ezek peremig süllyedtek a vízbe. Az első – túlterhelve – visszaindultak.

És ismét a korábbi jelenet: kézigránatok hullanak a csónakok közé, bár gyéresebb mint az átkeléskor. Vízölcserék, robbanás, ordítozás és jajgatás, és kevés lövés a mi részünkről.

Eltalálták azt a ladikot is amiben a német őrmester tartózkodott. Ő is súlyosan megsebesült, egyik kezefejét roncsolta a gránát. Roppant sebesen igyekeztek a csónakok a saját part felé, bár ebben a sérülések gátolták őket. Én még két ladikkal vártam a part védelme alatt, néhány vállalkozót is felvettem, de nem tudtam, hogy még hány katona visszatéréseivel számolhatok, de mintha Sziklait nem láttam volna az eddig visszatértek közt.

Közben az egyik visszatérő csónak találatot kapott, a benne levők vízbe fordultak. Volt, aki sebesülten azonnal elmerült, volt aki a roncsba kapaszkodva tartotta fenn magát. Gyorsan odaevettünk, kimentettük. Egy másik katona elsüllyedt, felbukkant, mire odaértünk ismét elsüllyedt, de többé nem láttuk felbukkanni.

A zászlóalj legfiatalabb kislányos-képű zászlósa volt: Kádár nevű.

Az idő sürgetett. Néhány visszaérkezőt még csónakunkba vettünk. Sziklaira azt mondták, hogy nem akart visszafordulni, hanem bevetette magát az erdőbe, pár katonával. Ne várjuk, nem fog visszajönni.

Indulást parancsoltam hát az utolsó csónakunknak és nagyon sebesen mi is visszatértünk a partra.

Az előbb partot értek már elhagyták a csónakokat, melyek a víz szélén szanaszét hevertek. Bár bozótos, gázos a terep, de annyira világos lett hirtelen, hogy mindent jól látni. E pillanatban igen heves aknavető tűz kezdődött orosz részről a visszavonulás területére, amit nem lehetett folytatni. Én is két társammal egy mélyedésben lapultunk. Egész estig nem lehetett kimozdulni a gödörből a heves tűz miatt. Hogy eddig ki hogyan ért vissza – nem lehetett még felbecsülni sem. Veszteségeink feltétlenül voltak.

Egész napon át igen forrón sütött a nap. Étlen, és főleg szomjan, kicserepesedett szájjal a vesztes vállalkozás érzésével, majdnem mozdulatlanul, kiteve a szűnyogok és legyek inváziójának – nagyon emlékezetessé tették a napot. Végre sötétedni kezdett, az aknatűz is alábbhagyott. Szinte megelevenedett a „senki földje” és csakhamar állásainkba értünk. Rövid izgalmas kiértékelése a vállalkozásnak szakaszunknál. Már engem is elveszetteknek hittek, mivel a visszatérők között az utolsóként voltam. Néhányan a mieink közül is szenvedtek könnyebb sérüléseket, de nagyobb sebesülés nem volt. Hanem egy kiska-

tonánk Totin Gyurka kárpátaljai kis ruszin – tényleges idejét töltő tizedesünk hiányzott. Ki, hol látta? Egyik vállalkozó bajtársunk a senki földjén szanaszét heverő roncsok közelében látni vélte az innenső parton. Mintha meg lett volna sebesülve. Ő maga egy súlyosan sebesült gyalogos katonát segített hátra. Nagyon szerettük a kis Totin Gyurkát, azért úgy határozott a szakasz, hogy még az este megkeressük, érte megyünk. Valóban, újra visszamentünk páran és lehetőségeinkhez mérten átfésültük a kérdéses területet, de nem találtuk. Viszont találtunk a gyalogosoktól vállalkozó sebesültet, őt kihoztuk. A gyalogság közül is keresték bajtársaikat, ki is hozták őket, de Totin Gyurka nem volt azok közt sem.

A vállalkozók közül mintegy 30 fő nem jött vissza. Vagy elesett, vagy vízbefúlt, vagy fogságba esett.

A vállalkozást távcsővel sokan figyelték vonalainkról a hajnal óráiban. Sziklai – vagy 1 1/2 órával a visszavonulás után – megjelent a túloldali vízparton. Egy katona volt vele. Együtt a vízbe ugrottak, majd pár méter után visszafordultak. A Sziklailal lévő katona levetkőzött, majd utána ismét vízbe ugrott és átúszott a mi oldalunkra. Ő mondta el – aki egyébként a Sziklai századának írnoke volt, sportember – hogy mindenütt együtt voltak, eltévedtek. Már az éj folyamán belátta Sziklai, hogy tévesen választotta meg az átkelés helyét és a vállalkozás kudarcba fulladt. Keresték a visszatérés lehetőségét. A partra tévedve – ő az úszni nem tudó Sziklait vállára vette, de a ruházat és a géppisztoly akadályozta az átsegítést. Ezért úszott vissza.

Levetkezett, kérte erre Sziklait is, de ő úgy nyilatkozott, hogy sem fegyverét el nem dobja, sem nem vetkezik. Mire az írnoke egyedül tért vissza.

Mindezt az innenső oldalról is látták. Sziklai a parton a fák alatt maradt állva. Nemsokára kutya futott eléje, hátrahívták az oroszok, és fogságba esett. Pár nap múlva orosz repülőőről fényképes röplapokat szórtak állásaink fölé, melyen Sziklai és fogságba esett társai látszottak, azzal a felhívással, hogy a fogságba esetteknek jó dolguk van, adjuk meg magunkat.

Ez volt a zászlóalj legnagyobb és legveszteségebb vállalkozása. A mi részünkről Totin Gyurkát veszítettük el. Feltehetően sebesülten került fogságba. Még egy utórezgése is volt a vállalkozásnak. Négy nap múlva, este, értesítést kaptam a zászlóaljtól, hogy egyik puskás század előtt valaki kiabál a senki földjéről a mi vonalainkba, segítséget kér, nem mer átjönni az aknamezőn.

Meg is van sebesülve. Azonnal kimentünk, áthoztuk. Király nevű, fiatal őrzető volt az illető, aki a vállalkozáskor comblövést kapott. Meghúzódott ő is a gázosban, eszméletét is veszítette, tájékozódási képességével együtt.

Amikor visszanyerte eszméletét, – a nagy lövöldözésből, az egész napos aknatűzből arra a következtetésre jutott, hogy a mi vonalainkat az oroszok elfoglalták. Nem mert mozdulni, mutatkozni, csak akkor, amikor a negyedik napon magyar káromkodást hallott a vonalainkból. Ez mentette meg az életét, ekkor mert kiabálni.

Rengeteget szenvedett étlen-szomjan, a sebláztól, szűnyogoktól, félelmében. Comblövését a legyek beköpték. Állandóan vízárt esengett. Az orvos elsősegély után a kórházba szállíttatta. Meggyógyult.

Csontot nem ért a lövés. A tanulságot a zászlóalj parancsnokságon is levonták: Ilyen nagy csoport nem alkalmas vállalkozásra, ahol nem területek elfoglalásáról van szó, hanem csak esetleg fogolyszerezésről, vagy csak nyugtalanításról.

Szucsák Elemér

ÉRDEKESSEGEK

Szalad az idő

Októberről novemberre virradó éjszaka. A szél előbb huhog, mint a felriasztott bagoly, majd zúg, jajgat, utána üvöltve rázni kezdi a fákat és a redőnyt az ablakomon. Azután vijjogva tovaszáguld, viszi magával az elmúlt nyarat és ősz. Viszi életem egy darabját.

* * *

Reggel belenéztem a tükörbe és döbönt szomorúsággal láttam: egyre hátrább megy a homlokom.

* * *

Régi bölcsék élő szavai

A történelem ismétlődik. Letűnt korok bölcséinek aforizmaanyagjelményében lapozva rájöhettünk, hogy csak a nevek változnak...

Nézzük csak a jelenlegi, alakulató társadalmunkban az egyre növekvő gondoktól gyötört munkanélküliek helyzetét. Rájuk illenek Phokülidész szavai: **Sok kint kell túrnöd, ha tisztességre törekszel.** Ám e tudós az utóbbi időben gyorsan meggazdagodottakhoz így szól: **Első, nézz, miből élsz, s ha megélsz már, nézz az erényre.** Az első millió megszerzése után úgysem kérjük, miből lett... Különösen akkor, ha KÉZ KEZET MOS alapon szerezték, mint ahogy Epikharosz megfogalmazta.

Csak hogy már Platon idején is „harcban állt egymással a szegények és gazdagok állama”. Mivel jár ez mostanság? Homérosz szavait idézve: **„Sok baj közt a halandó gyorsan öregszik”.** És tegyük hozzá: az aktív korosztályból egyre többen mennek el közülünk mindörökké. A lélektani öldöklés okai ismertek, de idézzük erről Sallustiuszt: **„Esztelenség, a menekülésben (alkohol, cigaretta, drog, öngyilkosság) keresni a szabadulást”.**

- viola -

* * *

A házasságról

„Minden házasságban, amely túljutott az első héten, számos oka lenne a válásnak. A titok az, hogy folyton keresni kell az együttmaradás indokait.”

Gazdasorok

December

Most már számolnunk kell komolyabb fagyokkal is. A kerti vízcsapról engedjük le a vizet, mert az erős fagyok hatására a vízvezetékcsövek szétfagynak. A fémből készült permellé és víztároló edényeket vízmentesítsük és vigyük száraz, védett helyre.

A permetezőgépet csak fagymentes helyen tároljuk.

Szerszámainkat alaposan tisztogassuk meg a rájuk tapadt földtől, szennyeződésektől, majd a fémrészeket gépolajjal, zsírral bekenve tároljuk őket.

Óvatosan szellőztessük a gyümölcstárolót, ügyelve arra, hogy a hőmérséklet ne süllyedjen +1 C fok alá. Fagyveszély esetén mesterségesen emeljük a tárolók hőmérsékletét. Fűtésre elektromos, vagy gáz, infra hőszugárzót is használhatunk.

A megmaradt növényvédőszerkeket száraz helyen tároljuk. Lehetőleg ne pincében, gyümölcstárolóban helyezzük el őket, mert erős, kellemetlen szagukat a bor, s a tárolt csemegeszőlő, némelyik gyümölcs annyira átveszi, hogy élvezhetetlenek lesznek.

Fiatal gyümölcsfák törzsét bekötéssel védjük a nyulak rágása ellen. Hóesés esetén a kerítés mellől és a fák közvetlen közeléből lapátoljuk el a havat, ezzel is csökkentjük a nyúlragás veszélyét.

A rózsát, pünkösdirózsát, kiültetett virághagymákat, két-nyáriakat, s a fiatal évelőket is takarjuk be télire.

A legtöbb növényhez megfelel az egészséges falevél, mint takaróanyag. Erre azonban egy kevés komposzt földet szórjunk, mert a faleveleket a szél könnyen elfújja a növények tövéből.

Gazdajegyző

Tudja Ön?

– Villamoshálózat-fejlesztési hozzájárulást kell fizetni annak a fogyasztónak, aki (amely) új fogyasztási helyen vagy a szolgáltatásba már bekapcsolt fogyasztási helyen a villamos energia közüzemi szerződésben meghatározott névleges áramerősségű biztosítónál, kismegszakítónál nagyobb igényrel jelentkeznek.

* * *

– Megszigorodott a közgyógyellátásra vonatkozó jogszabály. Az új szabályozás szigorítja pl. a közgyógyellátásra jogosult számára térítésmentesen rendelhető orvosok körét, illetőleg a felírható gyógyszer mennyiségét. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezőknek gyógyszerterápiát kellett választani, ahol a térítésmentes gyógyszerrel kiválthatja.

* * *

– A polgári peres eljárásban a költségmentességet, továbbá az illetékfeljegyzési jog engedélyezését kérő személy jövedelmi és vagyoni, valamint személyi körülményeinek igazolására új nyomtatványokat (nyilatkozat személyi adatokról, nyilatkozat vagyoni helyzetről, munkáltatói igazolás, adóigazolás I.–II.) vezettek be. A nyomtatványokat a személyes költségmentesség vagy illetékfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelemhez kell csatolni. A nyomtatványokat a kiállításától számított 60 napon belül fel kell használni.

A bíróság akkor engedélyez költségmentességet, ha a fél (hozátartozója) jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét és egyéb vagyon nincs.

Engedélyezhető az egyéb körülmények figyelembevételével a költségmentesség, ha a fél létfenntartása veszélyeztetett.

(Nyomtatványok szükség esetén a polgármesteri hivatalban kaphatók.)

Koccintsunk koktéllal

Nem biztos, hogy mindig „töményt” kell inni: íme néhány könnyebb italajánlat SZILVESZTER ÉJJELÉRE.

Fekete hercegnő (1 pohár)

Hozzávalók: 1 rész fekete-ribizli ital, 2 rész almabor, 1 citromkarika.

Pohárba töltjük a gyümölcslet, és felöntjük a jól behűtött almaborral. A pohár szélére tűzött citromkarikával díszítjük.

* * *

Francia koktél (1 pohár)

Hozzávalók: 4 dl gin, francia pezsgő, 1/2 citrom leve, 2 teáskanál porcukor, jég.

A citromlében feloldjuk a porcukrot, majd a ginnel együtt olyan edénybe öntjük, amelyben ez jól összerázható (de ha van otthon, bele lehet önteni a shekerbe is). Jól összerázzuk, pohárba töltjük és felöntjük a jól behűtött pezsgővel. Friss virággal is díszíthetjük.

* * *

Sangria (6 pohár)

Hozzávalók: 1 üveg testes vörösbor, 5 cl narancslikőr, 5 cl brandy, 2 narancs, 2 citrom, 1 banán, 1 alma, 2 dl limonádé, néhány citromkarika, jég.

Nagyobb kancsóba (edénybe) öntjük a bort a jéggel együtt, és belecsavarjuk a 2 citrom és a narancs levét. Beletesszük a meghámozott, kisebb darabokra vágott almát, banánt, és citromot, majd brandyval, narancslikőrrel és cukorral ízesítjük.

Felöntjük a jól lehűtött limonádéval. Hosszúra vágott citromhéjjal díszítjük.

* * *

Annak, aki (alkoholt) nem iszik:

Vitaminital (2 pohár)

Hozzávalók: 1 dl sárgarépalé, 1 dl paradicsomital, 5 cl frissen csavart citromlé, 1 tojássárgája, frissen őrölt bors. A díszítéshez citromkarikák.

A tojássárgáját kikeverjük a citromlével, majd hozzáöntjük a két-féle zöldséglevet. Borssal ízesítjük, citromkarikával díszítjük.

BOLDOG ÚJÉVET!

Olvasói levél

Telefon!!!

A Tordasi Kishíró októberi számában a Hírek rovatban szerepel egy cikk, ami úgy kezdődik, hogy: „az önkormányzatot sértő hír terjedt el a faluban, a telefonbekötésekkel kapcsolatban.”

Mi is történt? Csupán csak az, hogy amikor 1995-ben a MATÁV elkezdte a Hangya sor üres telkeinek és félkész házainak telefonnal való felszerelését a falu lakói megdöbbentek.

Hisz száznál több lakás vár már évek óta telefonra. A kérelmek 4-5 éve a MATÁV-nál iktatva vannak, sőt még a várható bekötési időpontot is jelezték (1992., 93., 94.).

A történetekre az Arany János utca telefon-igénylői úgy határoztak, hogy a Magyar Televízió Ablak Szerkesztőségét (Nagy Katalin szerkesztő riporter) hívják segítségül, elsősorban azért, hogy üres telkek, félkész házak miért élveznek elsőbbséget, másodsorban azért, hogy a MATÁV miért nem tartja be az általa adott határidőket.

A levél másolatát megküldtük a MATÁV Soproni Igazgatóságának, mint a Székesfehérvári Üzem felettesének.

Tőlük kaptuk azt a tájékoztatást, hogy 1994. évben a tordasi önkormányzat nem kívánt élni az önerős fejlesztés lehetőségével. Az értekezleten Tordas községet nem képviselte senki.

Úgy érezzük, hogy a fentiek nem sérthetik az önkormányzatot. Ezek tények. A szomorú csak az, hogy egy nyilatkozat hiánya miatt nincs telefon sok lakásban, hisz az önkormányzatnak ez egy fillérjébe sem került volna. Mindent a lakók fizetnek.

A MATÁV ezen közlése után elindult a találgatás, a szóbeszéd különböző fórumokon, Pro és Kontra!!!

Az emberek felháborodása jogos, akkor ha ez valóban így van, hisz az 1994. évi bekötési költség és az 1996. évi között igen nagy a differencia.

A cikk írója kifogásolja, hogy nem mutattuk be a panaszos levelet az önkormányzatnak. Tudomásunk szerint nem kell elküldés előtt bemutatni. **Ma már 1995. évet írunk.**

Ha segítséget kértünk eddig is csak azt a választ kaptuk a falu vezetőitől évek óta, hogy a MATÁV ügyeibe nem szól bele, nem tud segíteni.

Panaszunkat tehát saját magunk intéztük. Az önkormányzat nem is szerepelt a levelünkben. Az azonban hogy a MATÁV levelében szerepel egy mondat és az az önkormányzatra tereli a figyelmet, sajnos erről mi nem tehetünk. Előre azt senki nem tudta, tehát sértő szándék nem volt bennünk, azonban ha az önkormányzat tagjai közül valaki sértve érzi magát arról mi nem tehetünk, ő tudja miért haragszik.

A cikk írója megjegyzi, hogy az önkormányzatot hivatalosan, **kellő komolysággal senki sem kereste fel a telefonszolgálat szervezésére.** Nem tudjuk itt kire gondolnak hisz a falugyűléseken minden évben felszólalt valaki, hogy lehet-e telefonszolgálat létrehozni: válasz mindig elutasító volt. A MATÁV részéről a 22-es körzetből többen éltek a lehetőséggel és a felhívásra még 94-ben társulást hoztak létre (pl. Martonvásáron ahol ez már nem az első volt.)

Köztudott, hogy a MATÁV október hónapban olyan ígéretet tett, hogy 1996 első félévében minden igénylőnél megszólal a telefon.

Mi bízunk abban, hogy így lesz!

Úgy érezzük, hogy talán mégsem volt hiabavaló az Arany János u. lakóinak panasza. Hisz alig telt el pár hónap és megindult a telefonbekötéssel kapcsolatos tevékenység községünkben. Vagy talán nem is mi indítottuk el ezt a folyamatot?

Bárhogy legyen is, reméljük rövid időn belül sok lakásban fog megszólalni az évek óta várt telefon.

Arany János u. telefonigénylői

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik Sztyéhlík Péter temetésén részt vettek, együttérzésüket bármilyen formában kinyilvánították.

A gyászoló család

FÖLDET BÉRELNÉK 5 ha-tól mezőgazdasági termelés céljára. Ajánlatokat várom:

Kovács Károly, Ráckeresztúr, Kornis I. u. 17.

Tel.: 06-20-423-358

Még egyszer a telefonról...

Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy mint a Kishíró szerkesztője elsőként olvasom el az újságban megjelentetett cikkeket, véleményeket. A szerkesztőség kialakított véleménye, hogy ha a leadott anyag személyiségi jogokat nem sért, sajtóképes, minden változtatás nélkül közöljük.

El kell mondani azt is, hogy újságunk szerkesztőinek száma igen kicsi, ezért egy-egy információ, cikk nem mindig kerül aláírásra. Ennek szerzője, leírója én vagyok.

Tekintettel arra, hogy a „Telefon” című cikk írói (írója) – nem tudni ki – írásban a cikkíróval kötekedik, kénytelen vagyok reagálni.

Az információban leírt tájékoztatás a képviselő-testület tájékoztatója, az abban megfogalmazott rosszallás a testület rosszallása.

Néhány pontosítás: az önkormányzat és vezetői **nem tudnak olyan dolgot elutasítani, amihez nincs is közük.** Senki sem azt kifogásolta, hogy a panaszos levelet miért nem mutatták be az önkormányzatnak, tudjuk milyen évet írunk és ezt mások figyelmébe is ajánlanám. Nem tudunk olyan dologról nyilatkozatot tenni, amely dologról nincs is tudomásunk.

Martonvásár egyes dolgai soha ne legyenek mint Tordas részére. Az önkormányzatot nem a panaszbeadvány sértette, hanem a MATÁV-tól érkezett válasz-utáni hangulatkeltés. Nem tudom mit szólna a cikkírók egyike-másika, ha valaki kijelentené: „nem hiszünk nektek, akár mit mondtok, a MATÁV leírta, az egy nagy cég, miért ne higgyünk annak”. Emberi butaságból, vagy dachból, de minden érveink ellenére nem hittek tájékoztatásunknak. Néha olyan kijelentés is elhangzott, ami után talán elnézést is kérni kellene a kijelentőnek.

A társulás szervezésének „kellő komolysága” a MATÁV-ot illeti. Nem elég kijelenteni, hogy az önkormányzat nem vett részt egy értekezleten. Meg kell vizsgálni, miért? Lehet, hogy meghívót sem küldtek? stb.

Mi is bízunk abban, hogy Tordas községben a 180 telefonigénylő 1996. március 31-ig megkapja a telefonját. Tudomásul kell venni azonban azt is, hogy a technikai adottságoknak megfelelő sorrendben lesznek a bekötések. Ezt már elfelejtette a MATÁV a panaszosoknak megírn.

Márki Ferenc

Sportegyesületi hírek

Labdarúgó szakosztály

Az 1995-96. évi őszi bajnokságban felnőtt csapatunk a 8. helyen végzett, 26-23-as gólaránnyal; ifjúsági csapatunk a 9. helyet érte el 32-27-es gólaránnyal. Gratulálunk mindkét csapatnak és a tavaszi szezonban több sikert kívánunk nekik.

Egyesületünket újabb veszteség érte. Sztyéhlík Péter kapusunk tragikus halála mindannyiunkat megdöbbentette. Egy kapusnak a pályán kijut dicseretből is, bírálathoz is éppen elég. Mi úgy tartjuk meg emlékeztünkben, hogy a szép és a mindig vidám barátunkra gondoljunk.

Lövészklub

Több éves harc után elértük, hogy a Fejér Megyei Rendőrkapitányság szakértője véleményezte a lőteret. Az előírások szigoribbak lettek (golyófogók és biztonságos kerítés, kapu, stb.).

Ezek elkészítése az önkormányzattól kapott anyagi segítséggel és egy kis összefogással megoldható. Ezután lehetőség van rá, hogy tavasztól a lőteret üzemeljen és minden lövészteret szerető tordasi látogathassa.

A teniszpálya létesítésének az elvi lehetősége megvan. A szervezés megkezdődött.

Ezúton szeretnénk mindenkit szeretettel meghívni a Művelődési Házban megrendezésre kerülő **SZILVESZTERI BÁL**-ra, melyet a Sportegyesület rendez. Ebben az évben is jelentős támogatást kaptunk községünk vállalkozóitól, lakosságától. Működésünkhöz az önkormányzat hozzájárulása mellett, melyet szintén köszönünk, szükséges a további támogatás, hiszen a fenntartási költségek (fűtés, világítás, pályakarbantartás, játévezetői díjak) jelentősen megnövekedtek. Minden támogatóknak ezúton szeretnénk köszönetet mondani. Végül, de nem utolsósorban minden játékosnak és sportvezetőnek szeretnénk megköszönni végzett munkáját, minden szurkolónak, támogatónak, sportbarátunk békés boldog ünnepeket és sikerekben gazdag újévet kívánok.

Cifka János

Tordasi Kishíró — Független kéthavilap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata

Szerkeszti: a szerkesztő bizottság

Tagjai: Márki Ferenc, Dr. Hamza Lászlóné

Számítógépes kiadványszerkesztés

MÁTRIX Kft. Székesfehérvár, Zichy liget 10.

Tel.: (22) 329-888

Megjelenik kéthavonta, 600 pld-ban.

Készült: Duna-Print Kft.

Dunajváros, Gutenberg köz 2. F. v.: Farkas István